

Πέτερ Χάντκε

Begrüßung des Aufsichtsrats

Χαιρετισμός του διοικητικού συμβουλίου

Μεταφράζει

ή Πέννυ Δεληγιάννη

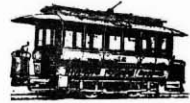
Κύριοι, κάνει πολύ κρύο εδώ. Δεν ξέρω πώς να ἐξηγήσω αὐτὴ τὴν περίπτωση. Πρὶν μὰ ὥρα τηλεφώνησα ἀπὸ τὴν πόλη γιὰ νὰ ρωτήσω ἂν ἦταν ὅλα ἔτοιμα γιὰ τὴν συνεδρίαση. Ὅμως δὲν ἐμφανίστηκε κανεὶς. Ἦρθα γρήγορα ἐδῶ καὶ ζήτησα τὸ θυρωρό. Δὲν τὸν βρήκα οὔτε στὸ θυρωρεῖο οὔτε κάτω στὸ ὑπόγειο στὴ θέρμανση οὔτε στὴ σάλα. Σ' αὐτὴ τὴν αἴθουσα βρήκα τελικὰ τὴ γυναίκα του: καθόταν στὸ σκοτάδι σ' ἓνα скаμνὶ δίπλα στὴν πόρτα. Κρατοῦσε τὸ κεφάλι ἀνάμεσα στὰ γόνατα καὶ μὲ τὰ χέρια ἀγκάλιαζε πίσω τὸν αὐχένα. Τὴν ρώτησα τί ἔγινε. Χωρὶς νὰ κινηθῆ, εἶπε πὼς ὁ ἄντρας της εἶχε φύγει. Ἐνα αὐτοκίνητο πάτησε ἓνα ἀπ' τὰ παιδιά της ἐνῶ ἔτρεχε μὲ τὸ ἔλκηθρο. Αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος πού δὲν θερμάνθηκαν οἱ αἴθουσες. Σᾶς παρακαλῶ γι' αὐτὸ νὰ εἰστε ἐπιεικεῖς. Ὅ,τι ἔχω νὰ πῶ δὲν θὰ κρατήσῃ πολὺ. Ἴσως εἶναι καλύτερα νὰ πλησιάσετε μὲ τὶς καρέκλες σας, γιὰ νὰ μὴ χρειάζεται νὰ φωνάζω. Δὲν ἐπιθυμῶ νὰ βγάλω ἓνα πολιτικὸ λογίδριο, ἀλλὰ νὰ σᾶς παραθέσω μιὰ ἔκθεση σχετικὰ μὲ τὴν οικονομικὴ κατάσταση τῆς κοινω- νίας. Λυπᾶμαι πὺν τὰ τζάμια τῶν παραθύρων ἔσπασαν μὲ τὴν θύελλα. Παρ' ὅλο πὺν, στὸ διάστημα πρὶν νὰ ρθῆτε, ἄπλωσα μαζὶ μὲ τὴν γυναίκα τοῦ θυρωροῦ αὐτὲς τὶς πλαστικὲς σακκούλες μπροστὰ στὰ ἀνοίγματα, γιὰ νὰ μὴ μπαίνει μέσα τὸ χιόνι, παρ' ὅλ' αὐτά, ὅπως βλέπετε δὲν ἐπέτυχα ἐντελῶς νὰ τὸ ἐμποδίσω. Μὴ σᾶς ἐμποδίσῃ ὅμως τὸ τρίξιμο νὰ μ' ἀκοῦτε, ἐνῶ θὰ σᾶς ἐκθέτω τὸ ἀποτέλεσμα τῆς ἀναλύσεως τοῦ ἰσολογισμοῦ. Δὲν ὑπάρχει λόγος γιὰ ἀνησυχία. Μπορῶ νὰ σᾶς διαβεβαιώσω πὼς ἀπὸ νομικῆς πλευρᾶς ἡ δια- χείριση τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἀμφισβητηθῆ. (Ἐ- λάτε, παρακαλῶ, λίγο πὺν κοντά, ἂν δὲν μὲ καταλαβαίνετε). Λυπᾶμαι πὺν πρέπει νὰ σᾶς χαιρετήσω ὑπὸ τοιαύτας συνθήκας. Βέβαια τὰ πράγματα δὲν θὰ ἔρχονταν ἔτσι, ἂν τὸ παιδί μὲ τὸ ἔλκηθρο δὲν ἔτρεχε ἀκριβῶς μπροστὰ ἀπὸ τὸ αὐτοκίνητο. Ἡ γυναίκα, ἐνῶ ἔδενε μιὰ πλαστικὴ σακούλα μ' ἓνα σπάγγο μπρὸς στὸ παράθυρο, μοῦ διηγήθηκε πὼς ὁ ἄντρας της μεμιάς φώ- ναξε κάτω στὸ ὑπόγειο, ὅπου ἐκείνη τὴ στιγμὴ ταχτοποιοῦσε τὰ καρέκλες. Αὐτὴ ἡ ἴδια ἦταν ἐδῶ στὴν αἴθουσα καὶ τοποθετοῦσε τὶς καρέκλες γιὰ τὴν συνεδρίαση. Ξαφνικὰ ἄκουσε τὸν ἄντρα της κάτω νὰ σὺρλιάζῃ. Στάθηκε, ὅπως διηγήθηκε, πολλὴ ὥρα στὸν τόπο, ὅπου τὴν βρήκε ἡ κραυγὴ. Ἀφουγ-

κράστηκε. Μετά παρουσιάστηκε ο άντρας της στην πόρτα, τόν κουβά με τὰ κάρβουνα τὸν εἶχε ἀκόμα στὸ χέρι του. Εἶπε σιγά, κυττάζοντας πλάγια, τί ἔγινε. Τὸ δεύτερο παιδί ἔφερε τὴν εἶδηση. Ἐπειδὴ λοιπὸν ὁ ἀπουσιάζων θυρωρὸς ἔχει τὸν κατάλογο μὲ τὰ ὀνόματά σας, ἐπιθυμῶ νὰ σᾶς χαιρετήσω, ἔτσι ὅπως σᾶς βλέπω, κι ὅπως ἤρθατε. (Αὐτὸς εἶναι ὁ ἄνεμος). Σᾶς εὐχαριστῶ, πὸν μ' αὐτὸ τὸ κρῦο ξεκινήσατε, μέσα στὸ χιόνι, γιὰ τὴν συνεδρίαση. Ἦταν δὲ ἓνας μακρὸς δρόμος ὡς ἐδῶ πάνω. Ἴσως πιστέψατε, πὼς θὰ μπῆτε σὲ μιὰ αἴθουσα, ὅπου στὰ παράθυρα θὰ εἶχε λυώσει τὸ χιόνι καὶ θὰ μπορούσατε νὰ μαζευτήτε γύρω ἀπὸ τὴ σόμπα καὶ νὰ ζεσταθῆτε. Τώρα ὁμως κάθεστε στὸ τραπέζι ἀκόμα μὲ τὰ παλτά σας καὶ δὲν ἔλυσε ἀκόμα οὔτε τὸ χιόνι πὸν ἄφησαν οἱ σόλες σας, ὅταν προχωρήσατε ἀπὸ τὴν εἴσοδο στὶς καρέκλες. Καὶ οὔτε ὑπάρχει θερμιάστρα στὴν αἴθουσα. Βλέπουμε μόνο μιὰ μαύρη τρύπα στὸν τοῖχο, ἐκεῖ ὅπου ἦταν πρῶτα τὸ μπουρί, ὅταν ἀκόμη κατοικεῖτο αὐτὴ ἡ αἴθουσα κι' αὐτὸ τὸ ἔρημο σπίτι. Σᾶς εὐχαριστῶ πὸν παρ' ὅλα αὐτὰ ἤρθατε. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ σᾶς χαιρετῶ. Σᾶς χαιρετῶ. Σᾶς χαιρετῶ! Πρῶτα χαιρετῶ ἐγκάρδια τὸν κύριο πὸν κάθεται ἐκεῖ στὴν εἴσοδο, ὅπου πρῶτα καθόταν στὸ σκοτάδι ἡ γυναίκα τοῦ χωρικοῦ. Χαιρετῶ τὸν κύριο καὶ τὸν εὐχαριστῶ. Ὅταν πρῶν μερικὲς μέρες πῆρε τὸ συστημένο γραμμά, πὸν γνωστοποιούσε αὐτὴ τὴν συνεδρίαση, κατὰ τὴν ὁποία θὰ ἐξεταζόταν ἡ ἀπόδοση λογαριασμοῦ τοῦ διοικητικοῦ συμβουλίου, τὸ θεώρησε ἴσως ὄχι ἀπαραίτητο, μιὰ κι' ἔκανε κρῦο κι' ἔπερτε τόσο καιρὸ χιόνι. Παρ' ὅλα αὐτὰ μετὰ σκέφτηκε, κάτι δὲν πάει καλὰ μὲ τὴν κοινωνία: κάτι ἔτριζε ὑποπτα στὰ δοκάρια τῆς. Λέω, πιστενε ἴσως πὼς ἔτριζαν τὰ δοκάρια. Ὅχι, δὲν τρίζουν τὰ δοκάρια τῆς κοινωνίας. (Ζητῶ συγγνώμη, τί θύελλα). Ξεκίνησε γιὰ τὸ ταξίδι κι ἤρθε μέσα σ' αὐτὸ τὸ χιόνι μ' αὐτὸ τὸ κρῦο ἀπὸ τὴν πόλη στὴ συνεδρίαση. Κάτω στὸ χωριὸ ἔπρεπε νὰ σταματήσῃ τὸ αὐτοκίνητό του. Μόνο ἓνα στενὸ μονοπάτι ὀδηγεῖ στὸ σπίτι. Κάθησε μετὰ στὸ καφενεῖο καὶ διάβασε στὴν ἐφημερίδα τὴν οικονομικὴ στήλη, ὥσπου ναρθῆ ἡ ὥρα νὰ ξεκινήσῃ γιὰ τὴν συνεδρίαση. Στὸ δρόμο μέσα στὸ δάσος συνάντησε ἓναν δεύτερο κύριο, πὸν ἐπίσης πήγαινε κιόλας στὴ συνεδρίαση: αὐτὸς ἦταν ἀκουμπισμένος σ' ἓνα προσκυνητᾶρι καὶ κρατοῦσε μὲ τὸνα χέρι τὸ καπέλο του, μὲ τᾶλλο ἔχωνε στὸ στόμα του ἓνα παγωμένο μῆλο. Μέτωπο καὶ μαλλιά ἦταν γεμάτα χιόνι. Εἶπα: τὸ χιόνι στοιβάχτηκε στὰ μαλλιά του, δάγκωνε ἓνα παγωμένο μῆλο. Ὅταν ὁ πρῶτος κύριος τὸν ἔφτασε, χαιρέτησε ὁ ἓνας τὸν ἄλλο, κι ὁ δεύτερος ἔβαλε τὸ χέρι στὴν τσέπη τοῦ παλτοῦ του καὶ πρόσφερε καὶ στὸν πρῶτο ἓνα παγωμένο μῆλο. Ἐκείνη τὴ στιγμή ἐξ αἰτίας τῆς θύελλας τοῦ ἔφυγε τὸ καπέλο, καὶ οἱ δύο γέλασαν. Οἱ δύο γέλασαν. (Προχωρήστε παρακαλῶ λίγο πιὸ μπρός, ἀλλιῶς δὲν μπορείτε νὰ καταλάβετε τίποτα. Τρίζουν τώρα τὰ δοκάρια. Δὲν τρίζουν τὰ δοκάρια τῆς κοι-

νομίας. "Όλοι σας θά πάρετε τὰ μερίδια πού σᾶς ἀναλογοῦν αὐτὸ τὸ οἰκονομικὸ ἔτος. Αὐτὸ ἤθελα νὰ σᾶς τὸ ἀνακοινώσω σήμερα σ' αὐτὴ τὴν ἐξαιρετικὴ συνεδρίαση). Ἐνῶ λοιπὸν οἱ δυὸ μαζί προχωροῦσαν μέσα στὸ χιόνι ἐνάντια στὴ θύελλα, εἶχε φτάσει κιόλας ἡ λιμουζίνα μὲ τοὺς ἄλλους κυρίους κάτω στὸ χωριό. Κάθονταν μὲ τὰ μαῦρα καὶ βαριὰ πανωφόρια τους προφυλαγμένοι πίσω ἀπ' τὰ αὐτοκίνητα καὶ σκέφτονταν, ἂν ἔπρεπε νὰ ἀνέβουν στὸ ἐρειπωμένο ἀγροτόσπιτο. Εἶπα: ἀγροτόσπιτο. Παρ' ὄλο πού σίγουρα ἦταν σκεφτικοὶ γιὰ τὸ δρόμο, τελικὰ κατανίκησε ὁ ἕνας τὸ φόβο τῶν ἄλλων μὲ τὴν ἔγνοια γιὰ τὴν κατάσταση τῆς κοινωνίας. Καὶ ἀφοῦ διάβασαν στὸ καφενεῖο τὴν οικονομικὴ στήλη, ξεκίνησαν καὶ προχώρησαν πρὸς τὰ δῶ γιὰ τὴν συνεδρίαση. Τοὺς ὀδήγησε ἡ εὐλικρινὴς φροντίδα γιὰ τὴν κοινωνία. Πρῶτα ἔκαναν μὲ τὰ πόδια τους βαθιὲς τρύπες στὸ χιόνι. Μετὰ ἄρχισαν νὰ γλιστροῦν ὄλο καὶ πιὸ κουρασμένοι, ἔτσι πού σιγὰ -σιγὰ δημιουργήθηκε ἕνας δρόμος. Μιὰ φορὰ σταμάτησαν καὶ κοίταξαν, ὅπως θυμᾶστε, πίσω στὴν κοιλάδα. Ἀπὸ τὸν μαῦρο οὐρανὸ ἔρχονταν οἱ νιφάδες πάνω τους. Ἐβλεπαν ἴχνη μπροστά τους, ἀπὸ τὰ ὁποῖα κάποια ὀδηγοῦσαν πρὸς τὰ κάτω καὶ δύσκολα ξεχώριζαν. Ἐκεῖ εἶχε τρέξει ὁ χωρικός, ὅταν ἔμαθε γιὰ τὸ δυστύχημα τοῦ παιδιοῦ του. Πολλὲς φορὲς βέβαια εἶχε πέσει μπρούμυτα, χωρὶς νὰ στηριζέται μὲ τὰ χέρια του. Πολλὲς φορὲς εἶχε βυθιστῆ βαθιὰ στὸ χιόνι, στὸ κρῦο. Πολλὲς φορὲς εἶχε θαφτῆ μὲ τρεμάμενα χέρια. Πολλὲς φορὲς εἶχε γλείψει μὲ τὴ γλῶσσα του τίς μικρὲς νιφάδες, ὅταν ἔπεφτε. Πολλὲς φορὲς εἶχε οὐρλιάξει κάτω ἀπὸ τὸν μαῦρο οὐρανό. Ἐπαναλαμβάνω: Πολλὲς φορὲς εἶχε οὐρλιάξει ὁ χωρικός κάτω ἀπὸ τὸν μαῦρο οὐρανό! Εἶδατε καὶ ἴχνη πού ὀδηγοῦσαν πάνω στὸ ἐρειπωμένο ἀγροτόσπιτο, τὰ ἴχνη τῶν δύο κυρίων, πού καθὼς συζητοῦσαν γιὰ τὴν κατάσταση τῆς κοινωνίας καὶ γιὰ τὴν ἄνοδο τοῦ κεφαλαίου μὲ τὴν ἔκδοση νέων μετοχῶν, κατάπιναν τίς πράσινες παγωμένες μπουκιὲς καὶ προχωροῦσαν μέσα στὴ θύελλα. Τελικὰ ἦρθατε ὄλοι, ἦταν κιόλας νύχτα ἐδῶ στὸ σπίτι καὶ μπήκατε μέσα ἀπὸ τὴν ἀνοιχτὴ εἴσοδο. Οἱ δυὸ πρῶτοι κάθονταν κιόλας ἐκεῖ καὶ κρατοῦσαν ὅπως τώρα τὰ σημειωματάρια στὰ γόνατά τους καὶ τὸ μολύβι ἀνάμεσα στὰ δάχτυλα. Περιμέναν ν' ἀρχίσω τὸν χαιρετισμό μου γιὰ νὰ μποροῦν νὰ σημειώσουν. Σᾶς χαιρετῶ λοιπὸν ὄλους καὶ σᾶς εὐχαριστῶ πού ἦρθατε: χαιρετῶ τοὺς κυρίους, πού τρῶνε τὰ παγωμένα μῆλα, ἐνῶ γράφουν τὰ λόγια μου, χαιρετῶ τοὺς ἄλλους τέσσαρες κυρίους, πού πάτησαν μὲ τὴν λιμουζίνα τὸν γιὸ τοῦ χωρικοῦ, καθὼς ἔτρεχαν πάνω στὸ χιονισμένο δρόμο γιὰ τὸ χωριό: τὸν γιὸ τοῦ χωρικοῦ, τὸν γιὸ τοῦ θυρωροῦ. (Τώρα τρίζουν τὰ δοκάρια. Τρίζουν τὰ δοκάρια τῆς σκεπῆς, εἶναι τὸ χιόνι. Δὲν τρίζουν τὰ δοκάρια τῆς κοινωνίας. Ὁ ἰσολογισμὸς ἔχει ἐνεργητικὸ. Στὴν διαχείριση τῆς ἐπιχειρήσεως δὲν παρατηρήθηκαν μηχανορραφίες. Λυγίζουν μόνο οἱ

δοκοί λόγω του ταβανιού, τρίζουν τα δοκάρια). 'Επιθυμῶ ἀκόμη νὰ εὐχαριστήσω τὸν χωρικό γιὰ ὅλα, ὅσα ἔκανε γι' αὐτὴ τὴν συνεδρίαση: τίς προηγούμενες μέρες ἀνέβηκε ἀπὸ τὸ ἀγρόκτημά του μὲ μιὰ σκάλα ἐδῶ πάνω στὸ σπίτι, γιὰ νὰ βιάη τὴν αἴθουσα. Κουβαλοῦσε τὴν σκάλα στὸν ὄμο, τὴν κρατοῦσε γερά μὲ τὸ λυγισμένο χέρι, μὲ τὸ ἀριστερὸ κρατοῦσε τὸν κουβά μὲ τὸν ἀσβέστη, μέσα στὸν ὅποιο ἦταν χωμένη ἢ σπασμένη ἄκρη μιᾶς βούρτσας. Μ' αὐτὴν ἄσπρισε ὕστερα τὸν τοῖχο, ἀφοῦ τὰ παιδιά του μετέφεραν πάνω στὰ ἑλληθρά τους τὰ ξύλα, ποὺ ἦταν στοιβαγμένα ψηλὰ ὡς τὰ παράθυρα, στὴν αὐλή. Μὲ τὸν κουβά στὸ ἓνα καὶ τὴν σκάλα στὸ ἄλλο χέρι, ἀνέβηκε ὁ χωρικός βαριοπατώντας πάνω καὶ ἐτοίμασε φιλόπονα τὴν αἴθουσα γι' αὐτὴ τὴν συνεδρίαση. Φωνάζοντας τρέχανε μπροστά του μὲ τὰ ἑλληθρα τὰ παιδιά καὶ τοῦ ἀνοίγανε δρόμο. Τὰ μαντῆλια τους κυμάτιζαν στὸν ἀέρα. 'Ακόμη τώρα βλέπουμε τὰ ἄσπρα τεμνόμενα δαχτυλίδια στὸ ἔδαφος: ἐκεῖ ἄφηγε ὁ χωρικός τὸν κουβά, κάθε φορὰ ποὺ κατέβαινε ἀπὸ τὴν σκάλα, γιὰ νὰ βιάη τὸ ἐπόμενο τμήμα. Τὰ μαύρα δαχτυλίδια στὴν εἴσοδο, ὅπου τώρα μπαίνει τὸ φιλό χιόνι στὴν αἴθουσα, δημιουργήθηκαν ἀπὸ τὰ κατσαρόλια μὲ τὴ σούπα, τὴν μαγειρεμένη στὴ φωτιά, ποὺ ἔφερε ἡ χωρική στοὺς ἄλλους τὴν ὥρα τοῦ φαγητοῦ: κάθονταν τότε οἱ τρεῖς τους στὸ πάτωμα ἢ καὶ ἀνακούρκουδα πάνω στὶς φτέρνες τους καὶ βουτοῦσαν λαίμαργα τὰ κουτάλια τους. Σ' αὐτὸ τὸ διάστημα ἡ χωρική στεκόταν στὴν εἴσοδο, μὲ τὰ χέρια χαλαρὰ πάνω ἀπὸ τὴν ζακέτα καὶ τραγουδοῦσε τὸ λαϊκὸ τραγουδί γιὰ τὸ χιόνι. Τὰ παιδιά ρουφούσαν κρατώντας τὸν ρυθμὸ καὶ κουνώντας μὲ ζῆλο τὰ κεφάλια τους. ("Ὅμως σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴν ἀνησυχῆτε. Δὲν ὑπάρχει λόγος νὰ φοβᾶστε γιὰ τὴν κοινωνία. Αὐτὸ ποὺ ἀκοῦτε νὰ τρίξη ἔτσι εἶναι τὰ δοκάρια τῆς στέγης, εἶναι τὸ παχὺ χιόνι πάνω στὴ στέγη, ποὺ κάνει τὰ δοκάρια νὰ τρίζουν ἔτσι). Εὐχαριστῶ λοιπὸν τὸν χωρικό γιὰ ὅλα, ὅσα ἔκανε. Θὰ τὸν χαιρετοῦσα, ἂν δὲν ἦταν κάτω στὸ χωριὸ κοντὰ στὸ τραυματισμένο παιδί, θὰ χαιρετοῦσα καὶ τὴν χωρική καὶ θὰ τὴν εὐχαριστοῦσα καὶ θὰ χαιρετοῦσα καὶ τὰ παιδιά καὶ θὰ τὰ εὐχαριστοῦσα ἐγκάρδια γιὰ ὅλα, ὅσα ἔκαναν γι' αὐτὴ τὴν συνεδρίαση. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους γενικὰ καὶ σᾶς χαιρετῶ. Σᾶς παρακαλῶ ὅμως νὰ μείνετε στὶς θέσεις σας γιὰ νὰ μὴ σειστῆ ἀπὸ τὰ βήματα ἢ στέγη. Τί θύελλα! Εἶπα: τί θύελλα. Μείνετε ἤσυχοι στὶς θέσεις σας. Σᾶς εὐχαριστῶ ὅλους γιὰ τὸν ἐρχομὸ σας καὶ σᾶς χαιρετῶ. 'Ο κρότος εἶναι μόνο ἀπ' τὰ δοκάρια. Εἶπα, ὁ κρότος εἶναι μόνο ἀπ' τὰ δοκάρια. Εἶπα, θᾶπρεπε νὰ μείνετε ἤσυχοι στὶς θέσεις σας, γιὰ νὰ μὴ πέση τὸ οἰκοδόμημα. Εἶπα, πῶς εἶπα, θᾶπρεπε νὰ μείνετε ἤσυχοι στὶς θέσεις σας. Εἶπα, πῶς εἶπα, πῶς εἶπα, θᾶπρεπε νὰ μείνετε στὶς θέσεις σας! Σᾶς χαιρετῶ! Εἶπα, πῶς εἶπα, σᾶς χαιρετῶ. Σᾶς χαιρετῶ ὅλους ἐσᾶς, ποῦ ἔρχεστε γιὰ τὰ μεριδιά σας! Σᾶς χαιρετῶ ὅλους! Σᾶς χαιρετῶ. Σᾶς